

Αθήνα 13 Ιουν. 1990

Αριθ. Πρωτ. Γνωφ. 4

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας
Διεύθυνση Ασφαλείας

5

Επί των διά του υπ' αριθ. ΜΦ 3312/3/1/90/17.5.90 εγγρά-
φου σας τεθέντων ημίν ερωτημάτων σας, έχομε την τιμή να σας
γνωρίσωμε τα ακόλουθα:

Όπως θα σας είναι γνωστό, προ του Νόμου 495/76 " περί
όπλων, εκρηκτικών υλών κλπ. " , ίσχυαν διάφοροι νόμοι που ερ-
ρύθμιζαν το αντικείμενο τούτο, όπως ο νόμος ΑΦΚΑ/1887, 286/
14, ως ετροποποιήθη διά των Νόμων 2071/20 και 3101/54, ΑΝ της
9/13-4-35, της 7/19.11.35 άρθρο 25 Ν.2078/39, α. 1 Ν. 2218/52,
ΑΝ 611/1968 και τό Ν.Δ. 542/70.

Βασικοί όμως Νόμοι οίτινες αντιμετώπιζαν εξαντλητικώς
τα θέματα των όπλων και των διαφόρων εκρηκτικών υλών ήσαν ο
Ν. 286/1964 και τό Ν.Δ. 542/1970, τό όποιο δια του άρθρου 17 κα-
τήρησε όλες τις παρατεθείσες ως άνω διατάξεις μεταξύ των ο-
ποίων και τον νόμον 286/14. Τα δύο τελευταία βασικά νομοθετή-
ματα (Ν.286/14, και 542/70) ενώ προέβλεπον την απαγόρευση ει-
σαγωγής όπλων άνευ αδείας του Υπουργείου Εσωτερικών (α.2 Ν.
286/14 και α 2 ΝΔ. 542/70) εν τούτοις ουδεμίαν διάταξη εκ των
νόμων τούτων προέβλεπε την διαμετακόμιση όπλων, εκρηκτικών

Εθνικής Αμύνης, Εμπορίου και Δημοσίας Τάξεως, τότε παραβαίνει την ως άνω διάταξη και τιμωρείται με τις ανωτέρω αναφερθείσες ποινές. Τούτο προκύπτει τόσο από την ως άνω εισηγητική έκθεση

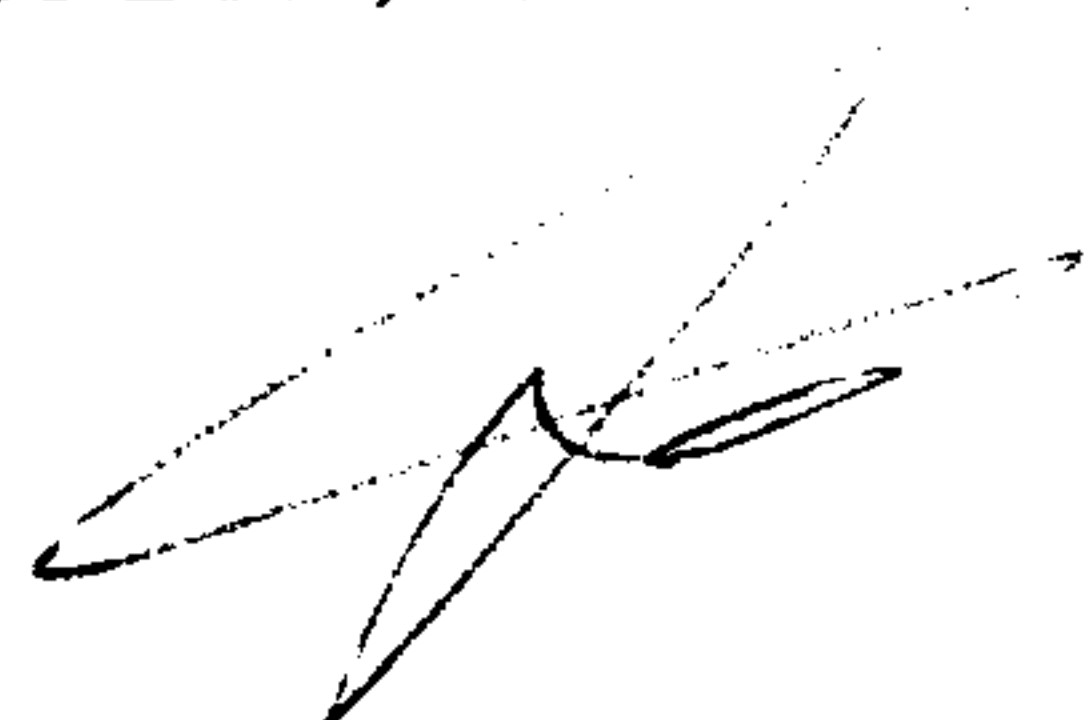
... νέων έσται μια από τα αρνητικά της συζήτησης της Βουλής

ένθα επισημαίνεται η ανάγκη λήψεως μέτρων κατά του διεθνούς λα-

τις αρχές εδώ και επεκτείνονται μέχρι εκεί που είναι οι γνωστές πηγές και τα κανάλια του διεθνούς λαθρεμπορίου όπλωνκ. Πρόεδρε έχω πρόσφατη μια απάντηση του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως, σε σχετική ερώτησή μου, για την παράνομη διακίνηση και κατοχή όπλων εισαγομένων από το εξωτερικό εις την χώραν μας από όλα αυτά βγαίνει το συμπέρασμα, ότι οι υπηρεσίες ασφαλείας της Χώρας δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν το συζητούμενο θέμα με πληρότητα όταν το 50% των περιπτώσεων παρανόμου διακινήσεως όπλων αναλύπτεται τυχαία. Και συμβαίνει τούτο διότι δεν υπάρχει ούτε πληροφόρηση ούτε καλή ειδίκευση των υπηρεσιών μας. Δεν υπάρχει διασύνδεση με ξένες υπηρεσίες που γνωρίζουν τις πηγές τα "στέκια" όπως συνηθίζουν να λένε τις πηγές του λαθρεμπορίου όπλων στο εξωτερικό, και κανάλια μέσα από τα οποία διανέμονται στις διάφορες χώρες παράνομα τα όπλα. Είναι γνωστό ότι η Νοτιοαφρικανική Ένωση για την οποία υπάρχει η απαγόρευση αποστολής όπλων τόσο από τις χώρες του Δυτικού όσο και από τις χώρες του Ανατολικού κόσμου έχει τον καλλίτερο οπλισμό. Γιατί; διότι μέσω χωρών με ελαστική νομοθεσία γίνεται η διαμετακίνηση μεγάλων φορτίων οπλισμού με ψευδή στοιχεία. Θα πρέπει συνεπώς οι υπηρεσίες μας να γνωρίζουν τις πηγές, τα "στέκια" και να μην περιμένουν στη Χαλκίδα να τους πληροφορήσει κάποιος ή να τους αναφέρει ο Πλοίαρχος ότι ήλθε ένα καράβι γεμάτο όπλα κύριοι συνάδελφοι οι λαθρέμποροι διανέμονται ελεύθερα στη χώρα μας και τούτο διότι κανείς δεν έχει συλληφθεί αν και σε πολλές περιπτώσεις διακινήσεως όπλων, η Κυβέρνησις είπε ότι αυτά ήσαν για τις χώρες της Μέσης Ανατολής ή άλλες χώρες. Υπάρχουν τόσες περιπτώσεις και δεν έχει επισημανθεί ούτε ένας εκ των μεγάλων αυτών αετονύχιδων, των λαθρεμπόρων των όπλων..
..... κύριοι συνάδελφοι, το θέμα της διαμετακόμισης του οπλισμού

από τη χώρα μας για άλλες χώρες - θέμα τεράστιο - με την τροποποίηση που έγινε στο άρθρο 13, αντιμετωπίζεται έτσι που μπορεί να καλύψει εισαγωγή όπλων για την Ελλάδα και αυτό είναι διπλά επικίνδυνο. Αλλά πέραν τούτου με την τροποποίηση της διατάξεως του ΝΔ 542 οι σχετικές άδειες για τη διαμετακόμιση οπλισμού από μία χώρα μέσω της Ελλάδος σε άλλη, θα δίδονται από το Υπουργείο Εμπορίου, το Υπουργείο Δημοσίας Τάξης, το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης. Εζήτησα στην κοινοβουλευτική επιτροπή να προστεθεί πρώτα από όλους ο Υπουργός Εξωτερικών. Αυτός γνωρίζει και οφείλει να γνωρίζει τις διεθνείς περιπλοκές που μπορεί να δημιουργήσει στη χώρα μας μία διαμετακόμιση οπλισμού μέσω της χώρας μας από μία χώρα σε άλλη. Και αυτός θα είναι σε θέση να εκμεταλλευθεί ακόμη επί του διπλωματικού πεδίου μία τέτοια διευκόλυνση που μπορεί να κάνουμε σε μία άλλη χώρα. Δεν αντιλαμβάνομαι την επιμονή στο να μην υπάρχει γνώση του Υπουργού Εξωτερικών σε μία τέτοια υπόθεση. Ο βουλευτής Γεώργιος Αλ. Μαγκάκης Λ Τον τελευταίο καιρό κ. Πρόεδρε, ήλθαν στη δημοσιότητα πολλές περιπτώσεις όπλων και ειρηνικτών υλών. Σ' όλες αυτές τις περιπτώσεις τελικά, ενείνο το οποίον μένει ως δεσπόζουσα εντύπωση είναι ότι τυχαίως απεκαλύφθησαν ... και γι' αυτό κατεχόμεθα όλοι από το ερώτημα πόσες άλλες συμβαίνουν σ' αυτόν τον τόπο, τι όπλα περνούν από αυτόν, που δεν το έφερε η σύμπτωση να αποκαλυφθούν (βλ. πρακτικά Βουλής ΑΣΤ 1/12/76 σελ. 1233 επ. ΑΖ/2.12.76 σελ. 1271 επόμε.).

Εκ πάντων των ανωτέρω δεν πρέπει να γεννάται ουδεμία αμφιβολία ως προς την ερμηνείαν του όρου του νόμου 'διαμετακόμιση' που αφορά ένα εκ των κυρίων ερωτημάτων σας. Κατ' αρχήν λεξικώς σημαίνει την μετακόμιση του φορτίου δια τινος τόπου, το γαλλικό δηλονότι TRANSIT (βλ. λέξη εγκυκλοπαίδεια ΠΥΡΣΟΣ) και όταν ομιλούμε δια

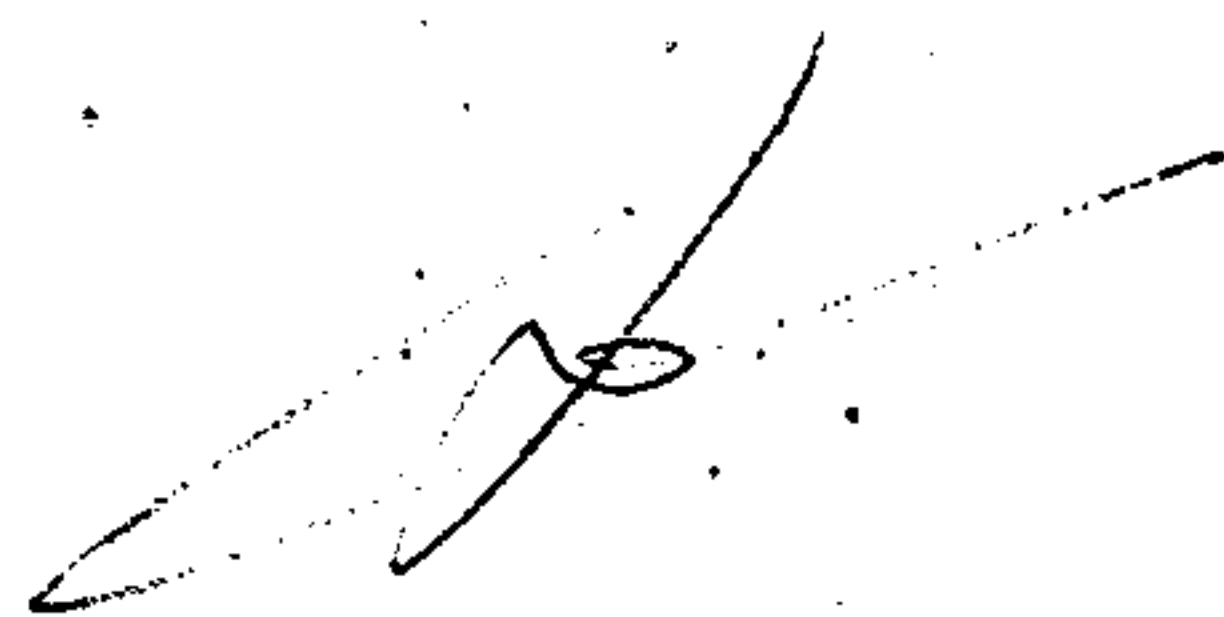

τινος τόπου'' εννοούμε και τη διέλευση δια του τόπου τούτου του μεταφέροντος το φορτίον μεταφορικού μέσου. Δια του όρου τούτου δεν νοείται μόνον η διακίνηση μέσω των ελευθέρων τελωνειακών χώρων αμυντικού υλικού όπως εις το έγγραφό σας επισημαίνετε που αφορά, σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 1 του Νόμου 1165/1918 περί τελων. Κώδικος τη μεταφόρτωση εμπορευμάτων αποστελλομένων εις λιμένα της ημεδαπής ή αλλοδαπής είτε αμέσως από πλοίου εις πλοίου, είτε εκ των προσωρινών αποθηκών του τελωνείου, αλλά και η διέλευση του πλοίου δια των χωρικών υδάτων της Ελληνικής Επικρατείας, άσχετα εάν πρόκειται περί εμπορικού πλοίου ελληνικού ή αλλοδαπού. Από την παρατεθείσα ως άνω συζήτηση στη Βουλή οι μετασχόντες σ' αυτή βουλευταί ωμίλησαν περί ''διακινήσεως'' όπλων, περί του τι όπλα ''περνούν'' από τον τόπο μας, περί ''διαμετακομίσεως'' όπλων, που σημαίνει ότι δια των φράσεων αυτών ηθέλησαν να καλύψουν κάθε περίπτωση μεταφοράς όπλων δια της χώρας μας, είτε πρόκειται περί μεταφοράς δια ξηράς, είτε δια θαλάσσης, είτε δια του αέρος. Δια της ανωτέρω διατάξεως εσκοπήθη όχι μόνον η πάταξη του λαθρεμπορίου όπλων αλλά και η παράνομος εισαγωγή όπλων στην Ελλάδα υπό το πρόσχημα της ''διαμετακομίσεως'' εις άλλην χώραν, διότι εύκολον είναι όταν ένα πλοίου έμφορτον με όπλα διέρχεται εκ των χωρικών μας υδάτων, να προσεγγίσει σε ερημιόν τινά λιμένα και να διοχετεΐσει εκείθεν σε εγκληματικά άτομα ή ομάδες ατόμων παράνομον οπλισμόν. Και προς αποφυγήν τούτου δεν απηγόρευσε την διέλευση οπλισμού εκ της χώρας μας, αλλά την επέτρεψε μόνον εφ' όσον υπάρχει προς τούτο απόφαση των Υπουργών Δημοσίας Τάξεως, Εμπορίου και Εθνικής Αμύνης και τούτο ίνα γνωρίζει η εκάστοτε Κυβέρνηση αφ' ενός μεν περί του τι όπλα διακινούνται δια της Ελληνικής Επικρατείας, αφ' ετέρου δε να σταθμίζει εκάστοτε τις συντρέχουσες περιστάσεις και αναλόγως να κρίνει εάν θα πρέπει να εγκρίνει ή όχι τη διέλευση.

Δια τον λόγον τούτον άλλως τε ο τότε βουλευτής της μειοψηφίας Απόστολος Κακλαμάνης απήτησε να προστεθεί στους ανωτέρω Υπουργούς και ο Υπουργός των Εξωτερικών διότι μόνον τούτος γνωρίζει και οφείλει να γνωρίζει τις διεθνείς περιπλοκές που μπορεί να δημιουργήσει στη χώρα μας μία διαμετακόμιση οπλισμού μέσω της χώρας μας από μία χώρα στην άλλη, και αυτός ακόμη είναι σε θέση να εκμεταλλευθεί επί του διπλωματικού πεδίου μιά τέτοια διευκόλυνση που μπορεί να κάνουμε σε μια άλλη χώρα. Δεν παραλείπομε επίσης να σας επισημάνωμε προς ενίσχυση της ανωτέρω γνώμης μας και την υπ' αριθ. 1059/84 απόφαση του Αρείου Πάγου (Ποιν. Χρον. ΛΕ/220) ήτις απεφάνθη ότι ορθώς εφηγήθη η παράγραφος 6 του άρθρου 2 του Νόμου 495/76 στην περίπτωση που ένα αλλοδαπό αεροπλάνο που μετέφερε οπλισμό ηναγκιάσθη λόγω βλάβης να προσγειωθεί σε αεροδρόμιο της Θεσ/κης και ορθώς κατεδικιάσθησαν οι μεταφορείς δια την πράξη αυτή αφού δεν εφρόντισαν όταν επρόκειτο και πάλι να απογειωθούν δι' άλλην χώραν να εφοδιασθούν άδειαν των ως άνω Υπουργών Εμπορίου, Εθνικής Αμύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Κατόπιν των ανωτέρω και απαντώντες εις τα υπό στοιχεία α, β, και γ ερωτήματά σας, φρονούμεν ότι εάν ένα φορτηγό πλοίο είτε τούτο είναι υπό ξένη σημαία, είτε υπό Ελληνική, μεταφέρει όπλα, πυρομαχικά κλπ, προερχόμενα από χώρα της Αλλοδαπής και προοριζόμενα δια τρίτη χώρα, διέρχεται δια των Ελληνικών χωρικών υδάτων ή καταπλέει σε Ελληνικό λιμένα με σκοπό να εκφορτώσει μέρος του άλλου φορτίου του χωρίς το φορτίο των όπλων να εναποτεθεί, έστω και προσωρινά σε ελληνικό έδαφος και δεν έχει εφοδιασθεί με άδεια, εκδιδόμενη δια κοινής αποφάσεως των Υπουργών Εμπορίου, Εθνικής Αμύνης και Δημοσίας Τάξεως τότε υπάρχει παράβαση του ά. 2 παρ. 6 του Ν. 495/76.

Β. Δια του υπό στοιχεία (δ) ερωτήματός σας, μας θέτετε υπ' όψει τα εξής: "είναι σύνηνομη η κατοχή όπλων από πληρώματα πλοίων

υπό ξένη σημαία τα οποία δηλώνονται στην τελωνειακή Αρχή του πρώτου λιμένος κατάπλου ως εφόδια πλοίου και σφραγίζονται απ' αυτήν για όσο χρόνο το πλοίο ευρίσκεται σε Ελληνικά χωρικά ύδατα;''
Επί του ερωτήματος τούτου εκθέτομε τα ακόλουθα:

Το άρθρο 4 του Διατάγματος της 15 Δ/ρίου 1836 'περί Αστυνομίας της Εμπορικής Ναυτιλίας, ώριζε ότι 'απαγορεύεται εις παν εμπορικό πλοίο κατωτέρας των 10 τόννων χωρητικότητας να φέρει εν καιρώ ειρήνης κανόνιον. Επιτρέπεται δε εις τον πλοίαρχον, επί εγγράφω αιτήσει αυτού αποχρώντως ητιολογημένη και καθυποβαλλομένη εντός μεν του Κράτους εις την αρμοδίαν λιμενικήν αρχήν, εκτός δε εις την ημετέραν προξενικήν να έχει επί του πλοίου μικρά πυροβόλα, οίον τυφέκια караμπίνας και πιστόλια καθώς και ξίφη όχι όμως πλειότερα του όλου αριθμού του πληρώματος. Το είδος και ο αριθμός των τοιούτων όπλων σημειούνται πάντοτε επί του ναυτιλιακού διπλώματος του πλοίου και εις την απογραφήν της αποσκευής αυτού από την λιμενικήν αρχήν, ήτις έδωκε την άδειαν. Δι' έκαστον μικρόν πυροβόλον, ο πλοίαρχος δεν δύναται να έχει επί του πλοίου πλειοτέρας των τριάκοντα βολών.''
Το άρθρο 5 του αυτού ως άνω επίσης Διατάγματος ώριζε ότι 'τα ανωτέρω των 10 τόννων εμπορικά πλοία δύνανται να φέρωσι εν καιρώ ειρήνης κανόνια, αλλά τα μεν από 10-30 τόννων το πολύ δύο, τα δε μεγαλύτερα το πολύ τέσσαρα κατά την χωρητικότητα και το μέγεθος εκάστου αυτών' προς δε και μικρά πυροβόλα και ξίφη, μη υπερβαίνοντα όμως τον αριθμό του πληρώματος. Πεντήκοντα βολαί δι' έκαστον κανόνιον και τεσσαράκοντα δι' έκαστον μικρόν πυροβόλον, είναι ο ανώτατος όρος των επιτρεπομένων πολεμοφοδίων εις έκαστον πλοίον ανωτέρας των 10 τόννων χωρητικότητας. Το ποσόν και το είδος των κανονίων και των λοιπών όπλων σημειούται ωσαύτως επί του ναυτιλιακού διπλώματος του πλοίου και εις την απογραφήν της αποσκευής''. Τέλος το άρθρο 6 ώριζε ότι

" πάσα παράβαση των εν τοις ανωτέρω δύο άρθροις 4 και 5 όρων τιμωρείται με ενός μέχρι δύο ετών φυλάκισιν και με την δήμει- σιντων όπλων, προς όφελος του Απομ.Ταμείου του Ναυτικού" υπόκει- ται δε εις την ποινήν ταύτην ο πλοίαρχος ή ο κυβερνήτης και ο ιδιοκτήτης του πλοίου". Οι ανωτέρω διατάξεις του εν λόγω δια- τάγματος του 1836 διετηρήθησαν εν ισχύι δια του άρθρου 19 του Ν. 286/1914 " περί οπλοφορίας". Ο Νόμος όμως 286/1914 κατηργή- θη δια του άρθρου 17 του ΝΔ 542/70 και ασφαλώς κατηργήθη και το ειρημένο Διάταγμα. Ακολουθεί όμως ο Νόμος 495/76 όστις δια του άρθρου 16 παρ. 1 κατήργησε το Νομοθετικό τούτο Διάταγμα 542/70 και με την κατάργηση αυτή ανεβίωσε το ως άνω Διάταγμα του 1836, το όποιον εξακολουθεί να ισχύει, καθ'όσον, εξ'όσων δυνάμεθα να γνωρίζωμεν, μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί Νόμος που να καταργεί τούτο.

Εν όψει τούτων και απαντώντες στο σχετικό, ως άνω, ερώτη- μά σας, η κατοχή όπλων από πληρώματα πλοίων υπό ξένη σημαία που καταπλέοουν σε ελληνικούς λιμένας, είναι νόμιμος μόνον εφ'όσον έχουν την άδειαν της αρμοδίας Λιμενικής Αρχής και εφ'όσον πλη- ρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις των άρθρων 4 και 5 του Διατ/τος του 1836 " Περί Αστυνομίας της Εμπορικής Ναυτιλίας".

0

Γνωμοδοτών Εισαγγελεύς

Δημήτριος Βλάχος

Αντεισαγγελεύς του Αρείου Πάγου